

Η Παναγία, πώς την ευλαβούμεστε;

Ποια είναι η Μαρία (η Παναγία);

- Είναι μια Ισραηλίτισσα, μια νεαρή Εβραία από τη Ναζαρέτ της Γαλιλαίας: «μια παρθένα αρραβωνιασμένη με άνδρα από τον οίκο του Δαβίδ, που λεγόταν Ιωσήφ» (Λκ.1,26-27).

- «εξέχει μεταξύ των ταπεινών...» (ΛΓ, αρ.55).

- «Παρθένε Μητέρα, κόρη του Υιού σου, ταπεινή και έσοχη, πιο πάνω από τα πλάσματα, τέρμα προσδιορισμένο από βουλή αιώνια, εσύ είσαι εκείνη που εξύψωσε την ανθρώπινη φύση, τόσο που ο δημιουργός σου δεν αποστράφηκε να γίνει δημιούργημά σου» (Δάντης, Παράδεισος, Άσμα 33).

Ποια η σχέση ανάμεσα στη Μαρία και το Χριστό;

- Ο Ιησούς Χριστός συνελήφθηκε στα σπλάχνα της Παρθένου Μαρίας.

Πώς συνέβη αυτή η σύλληψη;

Με ενέργεια του Αγίου Πνεύματος, χωρίς τη συνεργασία κάποιου άνδρα.

«Η Μαρία καλείται να συλλάβει εκείνον, στον οποίο θα κατοικήσει "σωματικά η πληρότητα της θεότητας" (Κολ.2,9). Η θεϊκή απάντηση στην ερώτησή της: "πώς θα συμβεί αυτό, αφού δεν γνωρίζω άνδρα;", είναι ότι αυτό θα συμβεί με τη δύναμη του Αγίου Πνεύματος: "Το Άγιο Πνεύμα θα κατέβει επάνω σου" (Λκ.1,35).

....Το Άγιο Πνεύμα που είναι "Κύριο και ζωοποιό", στέλνεται να αγιάσει τα σπλάχνα της Παρθένου Μαρίας και να τα καταστήσει γόνιμα με θεϊκό τρόπο, κάνοντάς την να συλλάβει τον αιώνιο Υιό του Πατέρα με μια ανθρώπινη φύση που έλαβε από τη δική της» (ΚΚΚ, αρ.484-485).

Η παρθενική σύλληψη δείχνει ότι ο Ιησούς είναι αληθινά Υιός του Θεού.

Τι σημαίνει αμιάντη σύλληψη;

«Ο Θεός εξέλεξε δωρεάν τη Μαρία από την αιωνιότητα για να είναι η μητέρα του Υιού Του. Για να εκπληρώσει την αποστολή αυτή, η Μαρία συνελήφθηκε αμίαντα. Αυτό σημαίνει ότι από χάρη του Θεού και ενόψει των αξιομισθιών του Ιησού Χριστού, η Μαρία προφυλάχθηκε από την προπατορική αμαρτία από τη στιγμή που συνελήφθηκε» (Σύνοψη, αρ.96).

Με ποια έννοια είναι «Παναγία»;

Με την έννοια ότι ποτέ δεν αγγίχτηκε από καμιά αμαρτία καθ' όλη την επίγεια ζωή της. Έμεινε «απαλλαγμένη από κάθε αμαρτία, σχεδόν πλασμένη από το Άγιο Πνεύμα και διαμορφωμένη σε καινούρια δημιουργία» (LG, 56). Είναι «η κεχαριτωμένη» (Λκ.1,28) η πλήρης από τη χάρη του Θεού.

Η Μαρία έμεινε πάντοτε παρθένα;

- Την ονομάζουμε «Αειπάρθενο», διότι η χριστιανική πίστη βεβαιώνει την πραγματική και παντοτινή παρθενία της Μαρίας, ακόμη και κατά τη γέννηση του Μονογενή Υιού της Ιησού, του ενσαρκωμένου Υιού του Θεού. Παρέμεινε «Παρθένος κατά τη σύλληψη του Υιού της, Παρθένος κατά τον τοκετό, Παρθένος εγκυμονούσα, Παρθένος μητέρα, πάντοτε Παρθένος» (Αγ. Αυγουστίνος).

- Η Μαρία είναι Παρθένος στο σώμα και Παρθένος στην καρδιά. Η Μαρία, σε όλη τη ζωή της, εμπιστευόταν τον εαυτό της πάντοτε και ολοκληρωτικά στο θέλημα του Θεού, υπήρξε πάντοτε «η δούλη του Κυρίου» (Λκ.1,38). «Η Μαρία είναι πιο ευτυχισμένη λαβαίνοντας την πίστη του Χριστού παρά συλλαμβάνοντας τη σάρκα του Χριστού» (Αγ. Αυγουστίνος, Περί παρθενίας, 3,3).

- Η παρθενία της Μαρίας δείχνει επίσης την απόλυτη και χαριστική πρωτοβουλία του Θεού απέναντί της.

- Μετά από τη γέννηση του Ιησού, η Μαρία δεν είχε άλλα παιδιά, παραμένοντας πάντα παρθένος πριν, μετά και κατά τον τοκετό.

Γιατί η Αγ. Γραφή μιλάει για αδελφούς και αδελφές του Ιησού;

Στην εποχή της Παλαιάς Διαθήκης αλλά και στην εποχή του Ιησού υπήρχε συνήθεια να ονομάζουν αδελφούς και αδελφές ακόμη και τους κοντινούς συγγενείς.

Εξάλλου ακόμη και στις μέρες μας οι ιερείς απευθύνονται στους λαϊκούς πιστούς ονομάζοντάς τους αδελφούς και αδελφές, για να δείξουν τον ιδιαίτερο δεσμό που τους ενώνει όλους χάρη στον Ιησού Χριστό.

Ποιος ήταν ο δεσμός της Μαρίας με τον Ιησού;

- Η Μαρία, καθ' όλη τη διάρκεια της επίγειας ζωής της, διατηρούσε μια ιδιαίτερη σχέση με τον Υιό της τον Ιησού. Η επίγεια ζωή της Θεοτόκου χαρακτηρίζεται πράγματι από την τέλεια συμφωνία με το πρόσωπο του Υιού, και από την ολοκληρωτική αφοσίωση στο λυτρωτικό έργο που εκείνος εκπλήρωσε. «Δεχόμενη ολόψυχα το σωστικό σχέδιο του Θεού, αφιέρωσε ολοκληρωτικά τον εαυτό της, ως Δούλη του Κυρίου, στο πρόσωπο και στο έργο του Υιού της, και με τη χάρη του παντοδύναμου Θεού, μαζί με το Χριστό και κάτω από την καθοδήγησή του, υπηρέτησε στο μυστήριο της σωτηρίας» (LG, 56).

- «Αυτή η ένωση της Μητέρας με τον Υιό της στο έργο της σωτηρίας εκδηλώνεται από την πρώτη στιγμή της παρθενικής σύλληψης του Χριστού μέχρι το θάνατό του» (LG, 57).

- Η Μαρία υπήρξε πιστή μαθήτρια του Χριστού. Η ίδια η απάντηση του Χριστού -«Ποια είναι η μητέρα μου; Είναι όποιος κάνει το θέλημα του Πατέρα μου» (βλ. Μκ. 3,33-35), - που φαίνεται κάπως προσβλητική προς τη Μητέρα Του, στην πραγματικότητα εκφράζει τον μεγαλύτερο έπαινο προς τη Μαρία, δείχνοντας ότι το αληθινό της μεγαλείο βρίσκεται ακριβώς στο γεγονός ότι η Μαρία, πριν και περισσότερο από κάθε άλλο άνθρωπο, εκτέλεσε το θέλημα του Θεού Πατέρα.

Ποια είναι τα θεομητορικά δόγματα;

- Είναι:

- Η **θείκη μητρότητα** της Μαρίας (ο τίτλος Μητέρα του Θεού ή Θεοτόκος δόθηκε κατά την Οικουμενική Σύνοδο της Εφέσου το έτος 431).

- Η **αμίαντη σύλληψή** της (Πάπας Πίος 11ος, Ineffabilis Deus, 8-12-1854).

- Η **παντοτινή παρθενία** της: «αιεipάρθενος» (Σύνοδος του Λατερανού, έτος 649).

- Η **μετάστασή της στον ουρανό** (Πάπας Πίος 12ος, Munificentissimus Deus, 1-11-1950).

• Αυτά τα δόγματα, παρόλο που διακηρύχθηκαν διαδοχικά στη διάρκεια της ιστορίας της Εκκλησίας, περιλαμβάνονται μέσα στη θεϊκή Αποκάλυψη και επικυρώνουν αυτό που πάντα πίστευε από τις αρχές η Εκκλησία. Τα δόγματα χρησιμεύουν διότι προσδιορίζουν με ακρίβεια αυτή την πίστη με τρόπο σαφή, επίσημο και οριστικό. «Το έγκυρο Διδακτικό Σώμα της Εκκλησίας χρησιμοποιεί πλήρως την εξουσία που προέρχεται από τον Χριστό, όταν καθορίζει κάποιο δόγμα, δηλαδή όταν, με μια μορφή που υποχρεώνει το χριστιανικό λαό σε μια αμετάκλητη αποδοχή πίστεως, προτείνει αλήθειες που περιέχονται στη θεϊκή αποκάλυψη ή ακόμη όταν προτείνει με τρόπο οριστικό αλήθειες που συνδέονται αναγκαστικά με την αποκάλυψη» (ΚΚΕ, αρ.88).

• «Τα δόγματα είναι φώτα στην πορεία της πίστεώς μας, τη φωτίζουν και την καθιστούν ασφαλή. Εάν η πίστη μας είναι ειλικρινής, η διάνοια και η καρδιά μας θα παραμένουν ανοιχτά για να δεχτούν το φως των δογμάτων της πίστεως» (ΚΚΚ, αρ.89).

Με ποια έννοια η Μαρία ονομάζεται Μητέρα του Θεού (Θεοτόκος);

Η Εκκλησία διακηρύττει τη Μαρία: Μητέρα του Θεού, με την έννοια ότι ο Ιησούς, που είναι αληθινά γιος της κατά τη σάρκα, είναι ο Υιός που γεννήθηκε από τον αιώνιο Πατέρα κατά τη θεϊκή φύση, είναι το δεύτερο πρόσωπο του Τριαδικού Θεού, είναι και αυτός Θεός. Ο Ιησούς Χριστός είναι «από τη φύση του Υιός του Πατέρα σύμφωνα με τη θεότητα, από τη φύση του Υιός της Μαρίας σύμφωνα με την ανθρώπινη φύση, κυριολεκτικά Υιός του Θεού στις δύο φύσεις του» (Σύνοδος του Φρίουλι, Σύμβολο, έτος 796).

Τι νόημα έχει η Μετάσταση της Μαρίας στον ουρανό;

• Η μετάστασή της στον ουρανό, με το σώμα και την ψυχή, σημαίνει:

- πλήρη συμμόρφωση με τον Υιό Της, ο οποίος νίκησε το θάνατο,

- ιδιαίτερη συμμετοχή της Μαρίας στην Ανάσταση του Υιού Της,

- μοναδική πρόγευση και προεικόνιση της δικής μας ανάστασης, που θα συμβεί στο τέλος των καιρών: μας φανερώνει το νόημα και τον προορισμό του σώματος, εξαγιασμένου από τη θεία Χάρη.

• Με το ένδοξο σώμα της Μαρίας η ίδια η υλική πλάση αρχίζει να έχει κάτι από το αναστημένο σώμα του Χριστού.

Ποια η σχέση ανάμεσα στη Μαρία και το Θεό Πατέρα;

• Τα θαυμαστά έργα που πραγματοποιήθηκαν στη Μαρία είναι καρπός της πρωταρχικής και χαριστικής ενέργειας του Θεού Πατέρα. Στην ελεύθερη δωρεά χάριτος και σωτηρίας από το Θεό, η Μαρία απαντά με τη δική της πρόθυμη και ολοκληρωτική προσκόλλησή πίστεως. «Μακάρια εκείνη που πίστεψε ότι θα εκπληρωθούν τα λόγια του Κυρίου!» (Λκ. 1,42.45).

• «Από τις αρχές, η Μαρία απετέλεσε το μεγάλο σημείο, με ένα πρόσωπο μητρικό και φιλεύσπλαχνο, της εγγύτητας του Πατέρα και του Χριστού, με τους οποίους μας καλεί να εισέλθουμε σε κοινωνία» (Κείμενο της Πουέμπλα, αρ. 282, έτος 1979).

• Επιλέγοντάς την ως Μητέρα ολόκληρης της ανθρωπότητας, ο ουράνιος Πατέρας θέλησε να αποκαλύψει τη μητρική, ας πούμε, διάσταση της θεϊκής του τρυφερότητας και της μέριμνάς του για τους ανθρώπους όλων των εποχών.

Ποια η σχέση ανάμεσα στη Μαρία και το Άγιο Πνεύμα;

• Το μυστήριο της Παρθένου Μαρίας τονίζει την ενέργεια του Αγίου Πνεύματος, που πραγματοποίησε στα σπλάχνα της τη σύλληψη του βρέφους και καθοδηγούσε συνεχώς τη ζωή της. Οι τίτλοι: Παρηγορήτρια, Συνήγορος, Βοηθήτρια, που αποδίδονται στη Μαρία από την ευσέβεια του λαού, δεν συσκοτίζουν αλλά εξυψώνουν την ενέργεια του Αγίου Πνεύματος του Παράκλητου και προδιαθέτουν τους πιστούς να επωφεληθούν από τα δώρα Του.

- Η συνεργασία της Μαρίας με το Άγιο Πνεύμα, που εκδηλώνεται στον Ευαγγελισμό και στην Επίσκεψη προς την Ελισάβετ, εκφράζεται με μια στάση σταθερής ευπείθειας στις εμπνεύσεις του Παράκλητου.

- Ως αληθινή γυναίκα προσευχής, η Παρθένος ζητούσε στο Άγιο Πνεύμα να ολοκληρώσει το έργο που άρχισε με τη σύλληψη, ώστε το παιδί να αυξάνει «σε σοφία, ηλικία και χάρη ενώπιον του Θεού και των ανθρώπων» (Λκ.2,52). Κάτω από αυτή την πτυχή η Μαρία εμφανίζεται ως ένα πρότυπο για τους γονείς, δείχνοντας την ανάγκη να προστρέχει κανείς στο Άγιο Πνεύμα για να βρει το σωστό δρόμο στο δύσκολο παιδαγωγικό καθήκον.

- Χωρίς αμφιβολία ήταν παρούσα κατά την επιφοίτηση του Πνεύματος την ημέρα της Πεντηκοστής. Το Πνεύμα που ήδη κατοικούσε στη Μαρία, έχοντας πραγματοποιήσει σ' αυτήν θαυμαστά έργα χάριτος, τώρα κατεβαίνει στην καρδιά της, χορηγώντας δώρα και χαρίσματα αναγκαία για την εξάσκηση της πνευματικής της μητρότητας.

- Η Μαρία συμμετέχει στη ζωή και στην προσευχή της πρώτης χριστιανικής κοινότητας. Ο Άγ. Λουκάς αποκαλύπτει ότι η κοινότητα στις αρχές της Εκκλησίας αποτελείται όχι μόνο από Αποστόλους και Μαθητές, αλλά και από γυναίκες, μεταξύ των οποίων ο Λουκάς ονομάζει μόνο τη Μαρία, τη Μητέρα του Ιησού» (Πραξ. 1,14).

- Και σήμερα επίσης, στη ζωή της Εκκλησίας, «καλείται από το ίδιο Πνεύμα να συνεργαστεί με τρόπο μητρικό μαζί Του. Εκείνο επαναφέρει συνεχώς στη μνήμη της Εκκλησίας τα λόγια του Ιησού προς τον αγαπητό μαθητή: «Ιδού η μητέρα σου!», και καλεί τους πιστούς να αγαπούν τη Μαρία όπως ο Χριστός την αγάπησε. Κάθε εμβάθυνση του δεσμού με τη Μαρία επιτρέπει στο Πνεύμα μια ενέργεια γονιμότερη για τη ζωή της Εκκλησίας» (Ιωάννης Παύλος Β', Κατηχήσεις της Τετάρτης, 9-12-1998).

Ποια σχέση υπάρχει ανάμεσα στη Μαρία και την Εκκλησία;

- Η Υπεραγία Θεοτόκος Μαρία:
 - ανήκει στην Εκκλησία,
 - είναι μητέρα της Εκκλησίας,

- είναι πρότυπο της Εκκλησίας,
- μεσιτεύει υπέρ της Εκκλησίας.

Με ποιο τρόπο η Μαρία ανήκει στην Εκκλησία;

- Είναι αδελφή μας, μέλος εξαιρετο και τελείως μοναδικό της Εκκλησίας.

- Είναι η πρώτη που λύτρωσε ο Χριστός «με τον πιο εξαιρετο τρόπο» κατά την αμίαντη σύλληψή του στα σπλάχνα της (βλ. Βούλα «Ineffabilis Deus», Πίος 9ος, Acta 1, 606) και ολοκληρωτικά ανανεωμένη και πλημμυρισμένη από τη χάρη του Αγίου Πνεύματος.

Γιατί η Μαρία είναι Μητέρα της Εκκλησίας;

- Διότι:

- Εκείνη έφερε στον κόσμο έναν Υιό, τον οποίο ο Θεός «έκανε πρωτότοκο πολλών αδελφών» (Ρωμ. 8,29), δηλαδή των πιστών, στη γέννηση των οποίων εκείνη συνεργάζεται με αγάπη μητέρας» (LG, 63).

- «Συνεργάστηκε στη σωτηρία του ανθρώπου με ελεύθερη πίστη και υπακοή» (LG, 56), δίνοντας τη συναίνεσή της στο όνομα όλης της ανθρωπότητας.

- Επάνω στο Γολγοθά, ο Ιησούς με τα λόγια: «Ιδού ο Υιός σου», «Ιδού η μητέρα σου» (Ιω. 19,26-27), έδινε προκαταβολικά τη Μαρία, ως Μητέρα, σε όλους εκείνους που θα λάβαιναν τη χαρμόσυνη είδηση της σωτηρίας και έθετε έτσι τις προϋποθέσεις για την υϊκή αγάπη προς αυτήν.

- Η Μαρία συνεργάζεται στο να γεννηθεί και να αναπτυχθεί η θεϊκή ζωή στα μέλη του Χριστού, που είμαστε εμείς. Είναι η Μητέρα της Εκκλησίας στο χώρο της θείας χάριτος.

- «Ο μητρικός ρόλος της Μαρίας προς τους ανθρώπους δεν επισκιάζει και δεν ελαττώνει καθόλου τη μοναδική αυτή μεσιτεία του Χριστού, αλλά αντίθετα δείχνει τη δύναμή της. Διότι κάθε σωτήρια επίδραση της αγίας Παρθένου (...) αναβλύζει από τον πλούτο των αξιομισθίων του Χριστού και θεμελιώνεται στη μεσιτεία του, από την οποία ολότελα εξαρτάται και αντλεί τη δύναμή της» (LG, αρ.60).

Με ποια έννοια η Μαρία είναι πρότυπο της Εκκλησίας;

• Εκείνη είναι η μορφή και η τελειότερη πραγματοποίηση της Εκκλησίας. Είναι πρότυπο της Εκκλησίας στη μητρότητα και στην παρθενία.

- Στη **μητρότητα**:

«Η Εκκλησία (...) γίνεται και αυτή μητέρα με το λόγο του Θεού, που τον δέχεται πιστά. Πραγματικά, με το κήρυγμα και το Βάπτισμα γεννά σε μια νέα και αθάνατη ζωή τα παιδιά που συλλαμβάνει με την ενέργεια του Αγίου Πνεύματος και είναι γεννημένα από το Θεό» (LG, 64).

- Στην **παρθενία**:

Η Εκκλησία «είναι η παρθένος που φυλάει ακέραιη και αγνή την πίστη που έδωσε στο Νυμφίο, και μιμούμενη τη μητέρα του Σωτήρα της, με τη δύναμη του Αγίου Πνεύματος, διατηρεί παρθενικά ακέραιη την πίστη, σταθερή την ελπίδα, ειλικρινή την αγάπη» (LG, 64).

• Η Μαρία αποτελεί χωρίς αμφιβολία ύψιστο παράδειγμα καθαρότητας και ολοκληρωτικής προσφοράς προς τον Κύριο. Κατά ιδιαίτερο τρόπο, όμως, εμπνέονται από αυτήν οι χριστιανές παρθένες και όσοι αφιερώνονται με τρόπο ριζοσπαστικό και αποκλειστικό στον Κύριο μέσα στις διάφορες μορφές αφιερωμένης ζωής.

• Εκείνη ενθαρρύνει όλους τους χριστιανούς να ζουν με ιδιαίτερη επίδοση την αγνότητα σύμφωνα με την προσωπική τους κατάσταση, και να εμπιστεύονται στον Κύριο μέσα στις ποικίλες περιστάσεις της ζωής. Εκείνη, που είναι κατ' εξοχήν το Ιερό κατοικητήριο του Αγίου Πνεύματος, βοηθά τους πιστούς να ανακαλύψουν το σώμα τους ως ναό του Θεού (βλ. 1Κορ. 6,19) και να σέβονται την αξιοπρέπεια και αγιότητά του.

• «Στην αποστολική της δραστηριότητα η Εκκλησία στρέφεται πολύ σωστά προς Εκείνη που γέννησε το Χριστό, ο οποίος συνελήφθηκε από το Άγιο Πνεύμα και γεννήθηκε από την Παρθένο, για να γεννηθεί και να αναπτυχθεί και στις καρδιές των πιστών μέσω της Εκκλησίας. Πραγματικά η Παναγία στην επίγεια ζωή της ήταν το υπόδειγμα της μητρικής αγάπης, που πρέπει να εμπνέει όλους εκείνους, οι οποίοι στο αποστολικό έργο της Εκκλησίας συνεργάζονται για την αναγέννηση των ανθρώπων» (LG, 65).

• Η Μαρία είναι η εσχατολογική εικόνα της Εκκλησίας, με την έννοια ότι Εκείνη είναι ήδη εκείνο που η Εκκλησία, πο-

ρευόμενη ακόμη στη γη, θα είναι μια μέρα στο τέλος αυτού του κόσμου.

Με ποια έννοια η Μαρία είναι πρότυπο της αγιότητας της Εκκλησίας;

- Η Μαρία είναι η «Παν-αγία», επειδή είναι η «κεχαριτωμένη» (Λκ. 1,28). Εκείνη αντιπροσωπεύει για την κοινότητα των πιστών το υπόδειγμα της αυθεντικής αγιότητας, που πραγματοποιείται στην ένωση με το Χριστό.

- «Η Εκκλησία, στο πρόσωπο της παμμακάριστης Παρθένου, έχει φθάσει στην τελειότητα», ενώ «οι πιστοί αγωνίζονται ακόμη για να νικήσουν την αμαρτία και να προοδεύσουν στην αγιοσύνη» (LG, 65).

- Σ' αυτή την πορεία προς την αγιότητα, οι πιστεύοντες στο Χριστό αισθάνονται να τους ενθαρρύνει Εκείνη που είναι το πρότυπο της αρετής.

- «Η Εκκλησία, αφιερώνοντας σ' Αυτήν ευλαβικά το στοχασμό της και βλέποντάς την μέσα στο φως του Λόγου που έγινε άνθρωπος, μυείται πιο βαθιά στο ύψιστο μυστήριο της ενσάρκωσης και εξομοιώνεται όλο και περισσότερο με το Νυμφίο της» (LG, 65).

- Η χριστιανική αγιότητα πραγματοποιείται μέσα σε μια έντονη ζωή πίστεως, ελπίδας και αγάπης. Σε όλες αυτές τις θεολογικές αρετές, η Μαρία είναι υποδειγματικό πρότυπο. Πράγματι:

- στην πίστη: το παράδειγμά της ενθαρρύνει το λαό του Θεού να ζει έμπρακτα την πίστη του και να εμβαθύνει και να αναπτύσσει το περιεχόμενο της πίστεως, διατηρώντας και μελετώντας μέσα στην καρδιά του τα γεγονότα της σωτηρίας,

- στην ελπίδα: ακούγοντας το μήνυμα του αγγέλου, η Παρθένος πρώτη εκείνη προσανατολίζει την ελπίδα προς την ατελείωτη Βασιλεία, την οποία ο Ιησούς στάλθηκε να εγκαθιδρύσει,

- στην αγάπη: ακριβώς χάρη στην ακτινοβολούσα αγάπη της Μαρίας είναι δυνατό να διατηρούμε σε κάθε καιρό μέσα στην Εκκλησία την ομόνοια και την αδελφική αγάπη.

Με ποια έννοια η Μαρία συνεργάζεται στη λύτρωση;

- Ήδη ο Άγ. Αυγουστίνος αποδίδει στην Παρθένο την ιδιότητα της συνεργάτριας στη Λύτρωση (βλ. De Sancta Virginitate, 6, PL 40, 399), τίτλος που υπογραμμίζει τη συνοδευτική και εξαρτημένη ενέργεια της Μαρίας στο έργο του Χριστού Λυτρωτή.

- Εκείνη συνεργάζεται «με τρόπο εντελώς ιδιαίτερο στο έργο του Σωτήρα, με την υπακοή, την πίστη, την ελπίδα και τη φλογερή αγάπη». Εξαιρετος καρπός αυτής της συνεργασίας είναι η παγκόσμια μητρότητά της: «Γι' αυτό έγινε για μας Μητέρα στο επίπεδο της χάριτος» (LG, 61).

- Είναι μια ιδιαίτερη συνεργασία που της παραχωρεί ο Κύριος ο Θεός. Ενωμένη με το Χριστό και υποταγμένη σ' Αυτόν, Εκείνη συνεργάζεται στο να αποκτήσει τη χάρη της σωτηρίας ολόκληρη η ανθρωπότητα, με τρόπο μοναδικό και ανεπαύλητο:

- χάρη στη θεϊκή της μητρότητα απέναντι στο Χριστό,

- χάρη στην ένωσή της με τη θυσία του Χριστού: υποφέροντας με Εκείνον που πέθαινε στο σταυρό, «συνεργάστηκε με τρόπο εντελώς ιδιαίτερο στο έργο του Σωτήρα» (LG, 61).

- χάρη στην ιδιαίτερη συμβολή που δίνει Εκείνη στη ζωή της Εκκλησίας, της οποίας είναι Μητέρα, στο διάβα των αιώνων και μέχρι το τέλος των καιρών, συνεχίζοντας να στηρίζει τη χριστιανική κοινότητα και όλους τους πιστούς στην πορεία τους προς την αγιότητα και στη γενναιόδωρη δέσμευσή τους για το κήρυγμα του Ευαγγελίου.

Ποια η σχέση της Μαρίας με τη γυναίκα;

- «Είναι "η ευλογημένη μεταξύ των γυναικών". Στο πρόσωπό της ο Θεός χορήγησε στη γυναίκα μια αξιοπρέπεια ανύποπτων διαστάσεων. Στο πρόσωπο της Μαρίας το Ευαγγέλιο εισέδωσε στο νόημα της θηλυκότητας, τη λύτρωσε και την εξύψωσε. Αυτό είναι πρωταρχικής σπουδαιότητας για τον πολιτισμικό μας ορίζοντα, στον οποίο η γυναίκα πρέπει να αξιοποιηθεί πολύ περισσότερο, ενώ προσδιορίζεται καθαρότερα και ευρύτερα το μερίδιο που της ανήκει μέσα στην κοινωνία. Η Μαρία είναι εγγύηση του γυναικείου μεγαλείου, δείχνοντας τον ιδιαίτερο τρόπο στο να είναι κανείς γυναίκα, με εκείνη την κλήση της να είναι ψυχή, δωρεά ικανή να πνευματοποιεί τη σάρκα

και να ενσαρκώνει το πνεύμα» (Κείμενο της Πούμπλα, αρ. 299).

- Η Μαρία πραγματοποιεί στον εαυτό της με έξοχο και υποδειγματικό τρόπο τις δύο διαστάσεις-κλήσεις της γυναίκας: την παρθενία και τη μητρότητα.

- Η Μαρία βίωσε, με τη μορφή την ειδική και αποκλειστική της γυναίκας, την ένωση μεταξύ μητέρας και υιού.

Τι είδος «λατρείας» αποδίδουμε στη Μαρία;

- Από την αρχή υπήρχε πάντοτε μεταξύ των χριστιανών μια ιδιαίτερη «λατρεία» (=ευσέβεια) προς την Παρθένο. Όμως «ιδιαίτερα μετά τη Σύνοδο της Εφέσου, η «λατρεία» του λαού του Θεού προς τη Μαρία αύξησε με τρόπο θαυμαστό το θαυμασμό και την αγάπη, τις παρακλήσεις και τη μίμηση» (LG, 66). Αυτή εκδηλώθηκε ιδιαίτερα με τις λειτουργικές εορτές, ανάμεσα στις οποίες, από τις αρχές του 5ου αιώνα, απέκτησε ιδιαίτερη βαρύτητα «η ημέρα της Θεοτόκου Μαρίας», που ετελείτο στις 15 Αυγούστου στην Ιερουσαλήμ, και έγινε στη συνέχεια εορτή της Κοιμήσεως και Μεταστάσεως της Θεοτόκου.

- Η «λατρεία» προς την Παναγία αναπτύχθηκε ως τις ημέρες μας με θαυμαστή συνέχεια, εναλλάσσοντας περιόδους άνθισης με περιόδους κρίσης, οι οποίες όμως είχαν συχνά το θετικό ότι προώθησαν ακόμη περισσότερο την ανανέωση της «λατρείας».

- «Η Εκκλησία πολύ σωστά τιμά με ειδικές δεήσεις και ιερές ακολουθίες την Παναγία, επειδή ως Μητέρα του Θεού, η οποία έλαβε μέρος στα μυστήρια του Χριστού με τη χάρη του Θεού, υψώθηκε μετά τον Υιό της πάνω από όλους τους αγγέλους και τους ανθρώπους» (LG, 66).

- Αυτή η «λατρεία» κατέχει μια δική της ανεπανάληπτη ιδιαιτερότητα, επειδή αναφέρεται σε ένα πρόσωπο μοναδικό λόγω της προσωπικής της τελειότητας και της αποστολής της.

- «Αυτή η «λατρεία» [...], αν και εντελώς μοναδική, διαφέρει ουσιαστικά από τη λατρεία προσκύνησης, που απευθύνεται στον Ενσαρκωμένο Λόγο καθώς επίσης στον Πατέρα και στο Άγιο Πνεύμα, και την προωθεί ιδιαίτερα»: αυτή η «λατρεία» βρίσκει την έκφρασή της στις λειτουργικές εορτές τις αφιερωμένες στη Μητέρα του Θεού και στη μαριανή προσευχή

όπως είναι το Ροδάριο, «σύνοψη όλου του Ευαγγελίου» (ΚΚΕ, 971).

- Γι' αυτό, η «λατρεία» των πιστών προς τη Μαρία, παρόλο που είναι ανώτερη από την «λατρεία» που στρέφεται προς τους άλλους αγίους, είναι όμως κατώτερη από τη **λατρεία προσκύνησης** που επιφυλάσσεται μόνο στο Θεό.

- Ανάμεσα στη μαριανή λατρεία και τη λατρεία που αποδίδεται στο Θεό, υπάρχει όμως μια συνέχεια. Πράγματι η τιμή που αποδίδεται στη Μαρία κατευθύνεται και οδηγεί στην προσκύνηση του Πανάγιου Τριαδικού Θεού.

- Η ευλάβεια των χριστιανών προς την Αειπάρθενο προωθεί τη λατρεία που αποδίδεται στον ενσαρκωμένο Λόγο, στον Πατέρα και στο Άγιο Πνεύμα. «Οι διάφορες μορφές ευσέβειας προς τη Μητέρα του Θεού, που η Εκκλησία επιδοκίμασε μέσα στο πλαίσιο της υγιούς και ορθής διδασκαλίας, και σύμφωνα με τις περιστάσεις των καιρών και των τόπων, τον χαρακτήρα και την πνευματικότητα των πιστών, συμβάλλουν ώστε με την τιμή που αποδίδεται προς τη Μητέρα, ο Υιός για τον οποίο τα πάντα δημιουργήθηκαν (βλ. Κολ.1,15-16), και στον οποίο «ευαρεστήθηκε να κατοικήσει όλο το πλήρωμα του Θεού» (Κολ. 1,19), να γνωρίζεται σωστά, να αγαπάται, να δοξάζεται και να τηρούνται οι εντολές του» (LG, 66).

- Προς Εκείνη, που έγινε Μητέρα της Εκκλησίας και Μητέρα της ανθρωπότητας, προστρέχει ο χριστιανικός λαός, εμπνεόμενος από υϊκή εμπιστοσύνη, για να παρακινήσει τη μητρική της μεσιτεία και να αποκτήσει τα απαραίτητα αγαθά για την επίγεια ζωή, ενόψει της αιώνιας μακαριότητας.

Raffaello Martinelli, Εφημέριος της Βασιλικής των Αγ. Αμβροσίου και Καρόλου, στη Ρώμη

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Β' Σύνοδος Βατικανού, Το Φως των εθνών, (LG).
- Παύλος ΣΤ', Marialis cultus, 1974.
- Ιωάννης Παύλος Β', Η Μητέρα του Λυτρωτή, 1987.
- Κατήχηση της Καθολικής Εκκλησίας (ΚΚΕ), πρώτο μέρος, δεύτερο τμήμα.

ΕΚΔΟΣΗ

«Ενοριακές Καμπάνες» - «Τηνιακά Μηνύματα»

Αύγουστος 2007